

МУРНАКЧЫЛАРГА ХҮНДУЛҮГ АТТАР

РЕСПУБЛИКАНЫН КӨДЭЭ АЖЫЛ-АГЫЙНЫН БӨЛҮК МУРНАКЧЫЛАРЫНГА ТЫВА АССР-НИН АЛДАРЛЫГ МАЛЧЫНЫ ХҮНДУЛҮГ АТТЫ ТЫПСЫР ДУГАЙЫНДА

ТЫВА АССР-НИН ДЭЭДИ СОВЕДИНИН ПРЕЗИДИУМУНУН ЧАРЛЫ

Көдээ ажыл-агыйн хөгжүдүрүгө ачы-хавылазы дээр Тыва АССР-нин алдарлыг малчыны хундулуг атты тыпсыр бола:

Мижит-оол Манчианович Салцакка — Каа-Хем районун «Кызыл туу» совхозунун хойжуу.

Чап Чамчианович Чоксумга — Эрен районун «Коммунизмче орун» колхозунун хойжуу.

Савар Чалдыраевна Монгайыне — Тес-Хем районун «Тес-Хем» совхозунун хойжуу.

Максим Дондукович Сувандыне — Тес-Хем районун «Чодура» колхозунун хойжуу.

Сават-оол Самбуевич Кууларга — Овур районун «Торгалы» совхозунун хойжуу.

Бичириаа Шууронна Монгуша — Чоон-Хемчик районун «Искра» колхозунун ферма эргелчизи.

Доклай Лопсанович Ондарга — Чоон-Хемчик районун «Сут-Хол» совхозунун хойжуу.

Сергей Ховалитович Байыр-оолга — Улут-Хем районун «Найрал» совхозунун эшкү кадарчызы.

Кен-кыс Маныр-ооловна Санчыга — Улут-Хем районун «Күш-ажылдык хостуу» совхозунун саанчызы.

Сат Кыччыпанович Сендажыга — Улут-Хем районун «Х Улут хурал» колхозунун хойжуу.

Василий Семенович Ловута — Кызыл хоорайнын «Тере-Хол» колхозунун хойжуу.

Бараан Хуредович Балырга — Тогу районун «Тоора-Хем» совхозунун иш кадарчызы.

Омур Борзатович Донгакка — Монгун-Тайга районун «Малчы» колхозунун кадарчызы.

Михаил Чымычпанович Кожеге — Монгун-Тайга районун «Матен-Бурен» колхозунун кадарчызы.

Биче-кыс Тамаревна Монгуша — Танцы районун «Элегес» совхозунун хойжуу.

Седенбаа Чылбан-ооловна Оюнга — Танцы районун «Мажет» совхозунун улут кадарчызы.

Шаравия Шыралонович Оюнга — Танцы районун «Коммунизм» херелс колхозунун хой ажылчын бараанын ферманын бригадир.

Васса Иванова Яковлевна — Танцы районун «Революцияны чалыгы» колхозунун хаван ажайкчызы.

Серей Усуповна Уурткаа — Барыш-Хемчик районун «Барыш» совхозунун хойжуу.

Тыва АССР-нин Дээди Советинин Президиумунун Даргазы Б. ДОЛЧАНМАА.

Тыва АССР-нин Дээди Советинин Президиумунун Секретары К. БУДУК-ООЛ.

Кызыл хоорай, 1969 чылдың октябрь 9.

РЕСПУБЛИКАНЫН БӨЛҮК ТУДУЖУЛАРЫНГА ТЫВА АССР-НИН АЛДАРЛЫГ ТУДУЖУЗУ ХҮНДУЛҮГ АТТЫ ТЫПСЫР ДУГАЙЫНДА

ТЫВА АССР-НИН ДЭЭДИ СОВЕДИНИН ПРЕЗИДИУМУНУН ЧАРЛЫ

Тудуг херонге ачы-хавылазы дээр Тыва АССР-нин алдарлыг тудужузу хундулуг атты тыпсыр бола:

Самдан Хомдуевич Адынга — Тес-Хем районун «Чодура» колхозунун тудужу бригаданын бригадир.

Петр Тимофеевич Глазкова — № 62 мехколхозунын Бий-Хем районда бригаданын бригадир.

Александр Алексеевич Давыдов — «Тыва тудуг» трестин № 48 тудуг эргелчизин Кызылда слесарь-штукатур.

Августа Иванова Ельцовага — «Тыва тудуг» трестин № 48 тудуг эргелчизин будукчулар, штукатурщиктер бригадир.

Иргит Оручбаевич Монгое — «Тыва кобальт тудуг» эргелчизин бызачы-бетонщиктер бригадир.

Чулдум Дайбаевич Монгуша — Чоон-Хемчик районун «Сут-Хол» совхозунун казылчызы.

Кара-оол Балчырович Салцакка — Барыш-Хемчик районда «Тыва даг-дугу тудуг» эргелчизин бызачы-бетонщик.

Федор Оруч-оолович Сыгыр-оолга — Чоон-Хемчик районун «Ботылевич» совхозунун тудужуу.

Тыва АССР-нин Дээди Советинин Президиумунун Даргазы Б. ДОЛЧАНМАА.

Тыва АССР-нин Дээди Советинин Президиумунун Секретары К. БУДУК-ООЛ.

Кызыл хоорай, 1969 чылдың октябрь 9.

ЭШТЕР П. Е. БЛИНОВАГА, Д. С. КУУЛАРГА ТЫВА АССР-НИН КУЛТУРАЗЫНЫН АЛДАРЛЫГ АЖЫЛДАКЧЫЗЫ ХҮНДУЛҮГ АТТЫ ТЫПСЫР ДУГАЙЫНДА

ТЫВА АССР-НИН ДЭЭДИ СОВЕДИНИН ПРЕЗИДИУМУНУН ЧАРЛЫ

Култура херонге ачы-хавылазы дээр Тыва АССР-нин културазынын алдарлыг ажылдакчызы хундулуг атты тыпсыр бола:

Полина Егоровна Блинова — Улут-Хем районун Шагаан-Арыда уруглар библиотеканын библиотекары.

Дамдыл Санчаевич Кууларга — Чоон-Хемчик районун «Болышев» совхозунун директору.

Тыва АССР-нин Дээди Советинин Президиумунун Даргазы Б. ДОЛЧАНМАА.

Тыва АССР-нин Дээди Советинин Президиумунун Секретары К. БУДУК-ООЛ.

Кызыл хоорай, 1969 чылдың октябрь 9.

ТРАНСПОРТТУН БӨЛҮК АЖЫЛДАКЧЫЛАРЫНГА ТЫВА АССР-НИН ТРАНСПОРТУН АЛДАРЛЫГ АЖЫЛДАКЧЫЗЫ ХҮНДУЛҮГ АТТЫ ТЫПСЫР ДУГАЙЫНДА

ТЫВА АССР-НИН ДЭЭДИ СОВЕДИНИН ПРЕЗИДИУМУНУН ЧАРЛЫ

Транспорт ажылдына ачы-хавылазы дээр Тыва АССР-нин транспортун алдарлыг ажылдакчызы хундулуг атты тыпсыр бола:

Иван Васильевич Карелинге — «Тыва автооруктранствы» Минусинск чык автобүдүрүлгезинин чолаачызы.

Сергей Дмитриевич Корольков — «Тыва автооруктранствы» Минусинск чык автобүдүрүлгезинин чолаачызы.

Мадхат Шатундинова — Чоон-Хемчик районун Чадаана АТБ-зинин чолаачызы.

Тыва АССР-нин Дээди Советинин Президиумунун Даргазы Б. ДОЛЧАНМАА.

Тыва АССР-нин Дээди Советинин Президиумунун Секретары К. БУДУК-ООЛ.

Кызыл хоорай, 1969 чылдың октябрь 9.

Республиканын школарынын бөлүк башкыларынга Тыва АССР-нин школарынын алдарлыг башкызы хундулуг атты тыпсыр дугайында

ТЫВА АССР-НИН ДЭЭДИ СОВЕДИНИН ПРЕЗИДИУМУНУН ЧАРЛЫ

Уаус «иредяе» херонге ачы-хавылазы дээр Тыва АССР-нин школарынын алдарлыг башкызы хундулуг атты тыпсыр бола:

Салчак Оручбаевич Борбак-Карага — Монгун-Тайга районун Мугур-Аксем ортумак школазынын 8-е класстар башкысы.

Елизавета Иванова Ковтеева — Кызылдын күрүлчип башкы институтунун кафедра эргелчизин.

Татьяна Федоровна Кууларга — Кызыл-Мажалык ортумак школазынын 8-е класстар башкысы.

Галина Петровна Селинга — Тогу районун Тоора-Хем ортумак школазынын башкысы.

Артёмий Дуважатарович Чылбан-оолга — Каа-Хем районун Сарыг-Септин № 2 ортумак школазынын 10-а класстар башкысы.

Ольга Герасимовна Шабанова — Чадаана ортумак школазынын 8-е класстар башкысы.

Тыва АССР-нин Дээди Советинин Президиумунун Даргазы Б. ДОЛЧАНМАА.

Тыва АССР-нин Дээди Советинин Президиумунун Секретары К. БУДУК-ООЛ.

Кызыл хоорай, 1969 чылдың октябрь 9.

РЕСПУБЛИКАНЫН МУРНАКЧЫ БӨЛҮК МЕХАНИЗАТОРЛАРЫНГА ТЫВА АССР-НИН КӨДЭЭ АЖЫЛ-АГЫЙНЫН АЛДАРЛЫГ МЕХАНИЗАТОРУ ХҮНДУЛҮГ АТТЫ ТЫПСЫР ДУГАЙЫНДА

ТЫВА АССР-НИН ДЭЭДИ СОВЕДИНИН ПРЕЗИДИУМУНУН ЧАРЛЫ

Көдээ ажыл-агыйн механизастар талазы-биле ачы-хавылазы дээр Тыва АССР-нин көдээ ажыл-агыйн алдарлыг механизатору хундулуг атты тыпсыр бола:

Владимир Павлович Брокерте — Танцы районун «Россия» совхозунун кол инженер.

Дойбан Дольинович Даваага — Каа-Хем районун «Тилделге» колхозунун механизатору.

Монгун Шерданович Доржуга — Танцы районун «Тилделге» совхозунун тракторчизи.

Семён Игнатьевич Маковкинте — Бий-Хем районун «Саян» совхозунун тракторчизи.

Стай-оол Даш-Сурунович Ооржакка — Чоон-Хемчик районун «Октябрь 30 чылы» колхозун тракторчизи.

Хуреп Чүдүмович Салцакка — Бай-Тайга районун «Тай-ди» совхозунун тракторчизи.

Тыва АССР-нин Дээди Советинин Президиумунун Даргазы Б. ДОЛЧАНМАА.

Тыва АССР-нин Дээди Советинин Президиумунун Секретары К. БУДУК-ООЛ.

Кызыл хоорай, 1969 чылдың октябрь 9.

ЭШ И. А. ИВАНОВКА ТЫВА АССР-НИН АЛДАРЛЫГ АГРОНОМУ ХҮНДУЛҮГ АТТЫ ТЫПСЫР ДУГАЙЫНДА

ТЫВА АССР-НИН ДЭЭДИ СОВЕДИНИН ПРЕЗИДИУМУНУН ЧАРЛЫ

Чер ажылдыга ачы-хавылазы дээр Тыва АССР-нин алдарлыг агроному хундулуг атты тыпсыр бола:

Иван Андреевич Иванов — Чоон-Хемчик районун «Сут-Хол» совхозунун кол агроному.

Тыва АССР-нин Дээди Советинин Президиумунун Даргазы Б. ДОЛЧАНМАА.

Тыва АССР-нин Дээди Советинин Президиумунун Секретары К. БУДУК-ООЛ.

Кызыл хоорай, 1969 чылдың октябрь 9.

ЭШ Т. В. ФИЛАТОВАГА ТЫВА АССР-НИН АЛДАРЛЫГ ЭМЧИЗИ ХҮНДУЛҮГ АТТЫ ТЫПСЫР ДУГАЙЫНДА

ТЫВА АССР-НИН ДЭЭДИ СОВЕДИНИН ПРЕЗИДИУМУНУН ЧАРЛЫ

Кадик камгалалыга ачы-хавылазы дээр Тыва АССР-нин алдарлыг эмчизи хундулуг атты тыпсыр бола:

Тамара Васильевна Филатова — республика эмнелгезинин хан солчустугу салбыраынын эргелчизи.

Тыва АССР-нин Дээди Советинин Президиумунун Даргазы Б. ДОЛЧАНМАА.

Тыва АССР-нин Дээди Советинин Президиумунун Секретары К. БУДУК-ООЛ.

Кызыл хоорай, 1969 чылдың октябрь 9.

ЭШ О. О. САТКА ТЫВА АССР-НИН АМЫДЫРАЛ ХАНДЫРЫЛГАЗЫНЫН АЛДАРЛЫГ АЖЫЛДАКЧЫЗЫ ХҮНДУЛҮГ АТТЫ ТЫПСЫР ДУГАЙЫНДА

ТЫВА АССР-НИН ДЭЭДИ СОВЕДИНИН ПРЕЗИДИУМУНУН ЧАРЛЫ

Чонун амыдырал хандырылганын херонге ачы-хавылазы дээр Тыва АССР-нин амыдырал хандырылганын алдарлыг ажылдакчызы хундулуг атты тыпсыр бола:

Оюма Опаловна Сатка — Кызылдын даарынага фабрика-зынын херонжерин кевин даарынын мастери.

Тыва АССР-нин Дээди Советинин Президиумунун Даргазы Б. ДОЛЧАНМАА.

Тыва АССР-нин Дээди Советинин Президиумунун Секретары К. БУДУК-ООЛ.

Кызыл хоорай, 1969 чылдың октябрь 9.

ЭШ В. Г. МОСКВИНГЕ ТЫВА АССР-НИН АЖЫЛДАКЧЫЗЫ ХҮНДУЛҮГ АТТЫ ТЫПСЫР ДУГАЙЫНДА

ТЫВА АССР-НИН ДЭЭДИ СОВЕДИНИН ПРЕЗИДИУМУНУН ЧАРЛЫ

Харылаа ажылдыга ачы-хавылазы дээр Тыва АССР-нин харылаанын алдарлыг ажылдакчызы хундулуг атты тыпсыр бола:

Виктор Григорьевич Москвинге — Кызылдын харылаа бедиринде телеграфтын улут электромеханиги.

Тыва АССР-нин Дээди Советинин Президиумунун Даргазы Б. ДОЛЧАНМАА.

Тыва АССР-нин Дээди Советинин Президиумунун Секретары К. БУДУК-ООЛ.

Кызыл хоорай, 1969 чылдың октябрь 9.

ЭШ А. И. ГРИГОРЬЕВКЕ ТЫВА АССР-НИН АЛДАРЛЫГ ЧОГААДЫКЧЫЗЫ БОЛГАШ ЧААРТЫКЧЫЗЫ ХҮНДУЛҮГ АТТЫ ТЫПСЫР ДУГАЙЫНДА

ТЫВА АССР-НИН ДЭЭДИ СОВЕДИНИН ПРЕЗИДИУМУНУН ЧАРЛЫ

Чогаадыла болгаш чартылга херонге ачы-хавылазы дээр Тыва АССР-нин алдарлыг чогаадыкчызы болгаш чартыкчызы хундулуг атты тыпсыр бола:

Александр Иванович Григорьеве — Кызыл электростанциянын бүдүрүлгө-техниктин килдинин чалалчыны.

Тыва АССР-нин Дээди Советинин Президиумунун Даргазы Б. ДОЛЧАНМАА.

Тыва АССР-нин Дээди Советинин Президиумунун Секретары К. БУДУК-ООЛ.

Кызыл хоорай, 1969 чылдың октябрь 9.

ЭШТЕР П. Б. БЫКОВА, Е. Г. ГРАЧЕВА, А. А. РЫБАКНИН ОЛАРГА ТЫВА АССР-НИН САДЫНЫН БОЛГАШ НИИТИНИН ЧЕМНИЛГЕЗИНИН АЛДАРЛЫГ АЖЫЛДАКЧЫЗЫ ХҮНДУЛҮГ АТТЫ ТЫПСЫР ДУГАЙЫНДА

ТЫВА АССР-НИН ДЭЭДИ СОВЕДИНИН ПРЕЗИДИУМУНУН ЧАРЛЫ

Садыг болгаш ниитинин чемнелгезинге ачы-хавылазы дээр Тыва АССР-нин садынын болгаш ниитинин чемнелгезинин алдарлыг ажылдакчызы хундулуг атты тыпсыр бола:

Пелагея Борисовна Быковага — «Кызыл садыгын» № 3 магазинин эргелчизи.

Евдокия Григорьевна Грачевга — Чоон-Хемчик районун столовая повари.

Анастасия Андреевна Рыбакнига — «Улут-Хем» рестораннын ажылдакчызы.

Тыва АССР-нин Дээди Советинин Президиумунун Даргазы Б. ДОЛЧАНМАА.

Тыва АССР-нин Дээди Советинин Президиумунун Секретары К. БУДУК-ООЛ.

Кызыл хоорай, 1969 чылдың октябрь 9.

«Кен-Тей» совхозтун тараа-жылары бо чылын бедик дүжүттү өстүрүп, Төрзэн чуртун мурнука алган хүлээлгезин алдарлыгы-биле күүсеткен. Дүжүт ажаан алышынынын үзүндө механизаторлар болгаш чолаачылар амыр-дыш чок амылдаан. Оларнын аразында «ЗИЛ-555» маркылыг машинанын чолаачызы Юрий Давис онза эрестиг амылдап, күрүнө шыгмажырынга хүнүн-не 35 тонна тарааны че-дирип турган.

ЧУРУНТА: ажыл-агыйнын мурнакчы чолаачызы ЮРИЙ ПЕТРОВИЧ ДВИЗОВ.

Г. СИРОТИННИН ФОТОЗУ.

Бо чурунта: Каюм Фаткуллин биле Николай Карпин Чадаанын механизастаттынган № 463 тудуг колхозунын тараа-жылары биле амыр-дыш чок амылдаан. Оларнын аразында «ЗИЛ-555» маркылыг машинанын чолаачызы Юрий Давис онза эрестиг амылдап, күрүнө шыгмажырынга хүнүн-не 35 тонна тарааны че-дирип турган.

Дүжүт ажаан алышынын үзүндө механизаторлар болгаш чолаачылар амыр-дыш чок амылдаан. Оларнын аразында «ЗИЛ-555» маркылыг машинанын чолаачызы Юрий Давис онза эрестиг амылдап, күрүнө шыгмажырынга хүнүн-не 35 тонна тарааны че-дирип турган.

Бригада Тыванын 25 чыл оюн таварыштыр дужаар 90 олуттуг уругтар садик амылдап киирген.

Ч. СЕНДАЖЫНЫН ФОТОЗУ.

КАДЫК КАМГАЛАЛЫНЫН БАЗЫМНАРЫ

Совет Тыванын 25 чылынын дүжүтүндө республика улус ажыл-агыйнын, културанын, улус чиримшиканын, чонун кадык камгалалын хөгжүдүрүгө бурунгар бажынын кылган.

РСФСР-нин кадык камгалалын улус комиссариатынын эмчи-санитар экиспидинин Тывага 1923 чылда келген, эмнелге ажылды эрестигин үндөткөн тургускан. Кызылда 1926 чылда туткан 25 орунуг эмнелгесин санааска, оң мурунда Тывага эмнелге черлери чок турган.

Тыва Арат Республиканын Култура министрствонун чанынга 1930 чылда тургускан, 1941 чылда Кадык камгалал министрствозу деп эде адаан култура килдинин, совет эмнелге экспедицияларынын чоруткан ажылдын түнелгиде, эмнелге черлери тургустуулаан болгаш чыга өмчү дузазын көргүзүп келген.

Хоорайларга, районнар төптеринге, хой чурттакчылар көдээ суураарга эмнелгелери, аптекалары, фельдшер-акушер пункттары тудулан. Совет Тыванын өрткөн 25 чылынын дүжүтүндө эмнелге саны 16-дан 44, а оларга оруннар саны 325-тен 3190 бедик өскөн. Чытырып эмнээр эмнелгелер саны 49-тан 190 бедик өскөн. Уруглар албан черлеринин четкини калбарган. Бар өвөс 1945 чылда оларын саны 3, а анча 200 орун турган болза, ам уруглар илсин, алыс-сак 145, орун саны 9,6 мүн чедик, ам республиканын бичик уругларынын 21,3 хуузу уруглар албан черлеринде хаара туткан. Чонун аптека хандырылганын экиспин, 1945 чылда 9 аптека, а оларда ортумак эрестиг 9 кижик амылдап турган болза, ам 26 аптека, 146 аптека пункттуу бар, оларда 105, оң шитинде дээр эрестиг 30 кижик амылдап турар. Аптека эргелчизини оң саарылазы эмнээр. 1945 чылда аптека албан черлеринин оң саарылазы 76 мүн рубль турган болза, бо чылын 1,7 миллион рубль чедик.

Сөөлүг беш чылдарын шитинде 8 участка эмнелгезин, районнар аразынын 100 орунуг өмчө азырлар диспансерин, 8 санитар-эпидемиология станциянын кылган. Республиканын өмчө азыр эмнээр республика санитариялыга азыр кижилер чылдар 2 бажыны туткан. Ак-Довурка хоорайга район эмнелгезин, Шагаан-Ары хоорайга ниити эмнелге салбырын амырды. Республиканын онкология диспансеринге 75 орунуг немээ. Район эмнелгелерин болгаш участка эмнелгелеринин хой уругтуун бус-биле чылырар. Ам 240 орунуг республика эмнелгезин, Сарыг-Сепке эа-чедге 150 кижини шитирип амбулаторияны, Чадаанага кижин-шөйүндү азырларга эмнээр эмнелгенин бажынын болгаш өскө-дөдө тудулары тудуп турар. Тээлге, Чадаанага, Бай-Хаакка, Сарыг-Сеп-

Чедишкинниг уткуп турар

Республика типографиязынын комсомол организациязын (комитеттин) секретары Татьяна Калина) эки эки полиграфический мергежилди шигээдин алыры дээр конкурсту аныктар ортузунга чарлаан.

Ол конкурстун түнелгиз ай, квартал бүрүндө үндүрүп, бүдүрүлгө ажылдыга мергежил, профессионалы кызым-кай бедикти туралары иле-редип, оларын деткип, мактаар хемчелерин комсомол комитети эки организациястп турарында комсомолчуларын болгаш аныктарын бүдүрүлгө ажыл-чорудулазынга кижилгези хүн бүрү бедик, ниити коллективтин күш-ажылды чедишкенинге биче өвөс үлүш киирп келген.

Комсомолчулар эвилел кезигинү, өвөс аныктарга үлгер-чизөө көргүзүп, бүдүрүлгө оолаагын бедик көргүзүлүт күүсөдиг турарында аныкта, олар хой-ниити ажылдыга иделкейлиг киирп турар. Блангыга хоорай чаа-гайжыдылазынга иделкейлиг

илереди эр-херексел-биле амылдап турар ийи бригада эмнелге ажылдакчылары бар. Санитар-эки демиология станцияларынын болгаш оларын салбырларынын чанынга бактериология, а республика станциязынын чанында онза айымдыг азырларын илереди хемчигит, радиологтар, аш-чөм кынаар лабораториялары кылган.

Тыванын девискээри кижини кадымга аныктыг термал, район холуктуг минералдар, күтүрүт суглар, дүжүт халдар-биле байлаа. Чөдө эмнээр кара малгаптыг, Үн-Белдире термалдыг курорттар сурагыл апыр-гылаан. Сөөлүг 5-7 чылдар дүжүтүндө оларга эмнелгелер кижилерин саны барык 4

рымче чыл бүрүдө 30-40 тыа оодлар, кыстарны өөрдип чорудуп турар. Сөөлүг 4 чылда Москва, Омск, Томск, Иркутск, Красноярск хоорайларынын эмчи институттарын 130 кижик дооскал, амгы үедө 156 кижик өөрдип турар. Ортумук билгилит эмчи ажылдакчыларын саны өскөн. 1945 чылда 157 фельдшер бар турган болза, олар бо чылын 1708 кижик четкен, азы 130 чурттакчыга бир кижик оола-лар. 1945 чылдан бээр фельдшер-акушер школаны амырдып турган. Ам ову эмчи үнелгелер кылдар эде дерзэн. Ову 25 чыл дүжүтүндө 1331 кижик, оң шитинде 321 тыа кижик дооскан.

Партия болгаш казак эмчи кадарларын күш-ажылды бедик-биле үндөтүп турар. РСФСР-нин алдарлыг эмчизи деп хундулуг атты 7, а Тыва АССР-нин алдарлыг эмчизи деп атты 22 кижини тыыскаан. «Кадык камгалалынин тергенин» деп хөрөк демдө-биле 80 амыг эмчи кадары шаңнаан.

Тыва шаанда хожудатгай чурт чорая болза, ол ам чонун кадык камгалалынин херонге экономика талазы-биле сайынаргай хой калиталыг чурттарын амырды. Тыва АССР-нин чурттакчы чонуну эмчи хандырылганын 1969 чылда 10 мүн кижини оола-туп 20 эмчи болгаш 132 орун болуп турар. Кадык камгалалыга ашма-херонги хандырылганы чыл бүрүдө өскөн. 1945 чылда ол 0,8 миллион рубль турган болза, 1969 чылда 11,7 миллион рубль чедик өскөн. Хамаар, ламалар ам чок. Чонун эмчиге баары 1945 чыл-биле деппенге бо чылын 30 амыг каптап көндү. 1968 чылда 5,5 миллион кижини эмнелгеге чытырып эмнээр.

Чонун өзүп, төрүүрү көүдө. Эмнелге албан черлеринин эмнелгелеринин кол сууртадыл азырлар айыл-биле специализациялан эмчи дуза-зын көдө черлерге калбар-тыры болуп турар. Курорттары, дымштангыла бажынырын амырдылар калбартыры республиканын чурттакчы чонуну кадыкшылы улам энжидер артыны бээр. Чонун санитар културанын бедик-ри, чурттакчы чонун кадык камгалалын ол үндөгүе тургузары эмнелге ажылдакчыларын, бүтү чонуну ниити хөрөс болуп.

М. ШАБАЕВ, Тыва АССР-нин кадык камгалал министрнин ораакчызы.

Совет Тыванын 25 чылынга

болгаш санитар уужар чүүлүн тускайлаан.

Хероженерге гинекологтут дузазын эки дерзэн боюдула бажындадыл бедик турар. Район болгаш хой участка эмнелгелеринде ол херонг дузазы боюдула салбырлары кылган, тайылбырлары берип турар. Эмнелгелерге божуур кижилер оруннар чыл бүрүдө көүдөдип келген. 1945 чылда 56 эмнелгө орун турган болза, 1955 чылда 166, 1969 чылда 350 чедик. Амгы үедө божуур кижилерин 90 хуузу эмнелгелерге хүлөп ап турар.

Эки дерзэн стоматология поликлиниказы дш аарын эмнел, а мрак черлерде, көдээ суураарда дш эмнээр лабороториялар амырдылар турар.

Уругларын кадык-шымак өстүрүп сурула-биле уругтар албан черлерин калбартаан. Кызылда ийи поликлиникалы уруглар эмнелгезин, а район болгаш участка эмнелгелеринде уруглар эмнээр салбырлар бар. Район бүрүдүндө ам дээр эрестиг 2-4 хире педиатр-эмчи амылдап турар. Ычангап уруглар азырлары чыл бүрүдө улам өвөзөгөн.

Социал азырлар-биле демисел калбарган. Кызылда тускай специализациялан диспансерлер, Чоон-Хемчик болгаш Барыш-Хемчик районнарда районнар аразынын диспансерин амырдылар турар. Бал-газанда санитарийге хары угда 300 кижик эмнелди болуп. Өмчө азыр кижилерин чытырып буса санитарийге эмнелерин чугулаан көрүп, анаа хой акша-херонгын чыл бүрүдө үндүрүп берип турар. Республиканын район бүрүдүндө өмчө азырын баш дуур

катап өскөн. Оларга чугае бо чылын 900 амыг кижик киирген.

Аараан кижилерге дүргө эмчи дузазы бедикер станциянын дерлелген, хандырылганын келген. Ам район бүрүдүндө 3-тен 8 хире санитар машина-сы бар. Ырак-уаык, калбар-берт черлерде чурттакчыларга дүргө эмчи дузазы бедикеринге самолёттарын, вертолёттарын амырдылар турар.

Эмнелгелерини дерг-херексел хандырылганы чыл бүрүдө улам энжип өрөр. Эмнелгелер рентген, физиотерапия аппаратарын, клиника-диагностика лабораторияларын доктаамал амырдылар турар. Хоорай болгаш район эмнелгелеринде бүтү мергежилди эмчилери бар.

Эмчилерин болгаш ортумак эрестиг эмчи кадарларын билгел-мергежилди калбартыр амырды чугулаан көрүп турар. Чугае сөөлүг 3 чылда 163 эмчи билгел-мергежилди топ эмнелгелерге бедик алаш келген.

Партия болгаш казак республиканын эмнелге албан черлерин бедик мергежилди кадарлар-биле хандырылгачы улуг сагыш салып келген. РСФСР-нин Кадык камгалал министрствозу Тывага чыл бүрүдө 90-дан 100 хире эмчизин, ортумак билгилит 150 эмчи ажылдакчызын чорудуп турар. 1945 чылда чүтлө 26 эмчи турган болза, бо чылдын эгизинде чедир Тывада 468 эмчи амырдылар турар, азы 474 кижиге-де бир эмчи оолажып турар.

Национал эмчи кадарларын бедикеринче килчегейни база салган. Россия Федерациязынын эмчи институтта-

АГИТУНУУШКУН

САМАГАЛДАП (ТЕЛЕФОН-БИЛЕ). Тес-Хем районун амыр-апылчылар Совет Тыванын

БАЙЫРЛАЛ БУДУУЗУНДЕ

Совет Тыванын 25 чылдың байырла-
зын бүүдүзүндө чер-черден күш-ажыл-
чы рапорттар СЭКП обкомунга болган Ты-
ва АССР-ниң Министрлер Чогуулунга
көп турар.
КАА-ХЕМ РАЙОН. Октябр 9-ка чедир
күрүнөгө 15231 тонна тарааны саткан,
панын 101,5 хуу күүсеткен. Күрүнөгө та-
рааны сады, үрөсн уруушкуну, аңгы
аңгылашкы уламчылап, мал кыптага-
дышкынына белеткеа чоруту турар.
«РЕВОЛЮЦИЯНЫН ЧАЛБЫБЫЖЫ»
КОЛХОЗ. Танды районун бо колхозу ок-

тябрь 8-те ажаап азымшынын доокан.
Балгазынның 5000 тонна эки шынарлы
тарааны күрүнө шыгжамына кырген
— план күүсеттинген. Үрөснни болган
мал чей тарааны бүрүн ургап, малды бо-
дун болган шыгжык чөмөр-биле хан-
дырган, күрүнөгө эът, дүк садынын чыл
панын күүсеткен.
«БҮРЕН» СОВХОЗ. Күрүнөгө тараа са-
дарынның планын ажы күүсеткен, ажаап
азымшынын доокан. Үрөсн бүрүн ур-
дунган. Күрүнөгө пландан ажы тараа са-
дарын совхоз уламчылап турар.

Пландан ажы даг-дүгү

«Тыва даг-дүгү» комбинат-
тын даг-дүгү арыглар фабрика-
зынын коллективни Ленинчи
билейге база Совет Тыванын
25 чылдың күш-ажылчы че-
диншиктерин ужуражыр
дөш алган социалист ху-
лаагелерин чедикшикниг бот-
тандырып турар.

Сентябрь айда коллектив
2300 тонна сорттук даг-дүгүн
бээр турган, 2645 тоннаны бер-
ип, планын ажы күүсет-

кен, Михаил Ильин, Ховалыг
Чигир-оол оларны ууртканы
бешин, ийги ээлчегери со-
циалист чарыкта тилекчи
болган. Арыглар фабрика-
зында бердинген даалганы
ажы күүседир дөш муракчы
ажылдан турарларын саны
көвүдөн. Онда шыларангай-
ларынга таарыштырыкчы
Шырап Аңчы, машинистер
Саа Бора-Уруг, Александра

Ооржак, дежурни механиктер
Докор Олак, Баграт Захарп
болган өскөлдөр-даа хамаар-
жыр.

Даг-дүгү арыглар фабрика-
нын ажылдакчылары дөш чыл
планыдан ажы 8 муң тон-
на даг-дүгүн чыл төнтүгүн
чедир бээр сорулганы сал-
ган күженишкениг ажылдан
турар.

X. ТААН-ООЛ.

Соруктуг ажылдап келген

Кызыл-Хавак шахтазында
Лван Игнатевич Ерекинге
удурткан коммунист күш-
ажылчы коллектив брига-
дазын эвеналары беш чыл-
дын дөртүк чылы эгелээр би-
лек, аразында чарыштыг ажыл-
дап келген. Социалист ча-
рышты эки организастаанын
түпселинде, Федор Бабановтук
удуртканы 13 кижилг ком-

плектиг эвенон хунде 340
тонна хөмүр-даш казар турган,
чамдыкта 389 чедир, хун
бүрдө пландан 40 ажы тон-
наны артыкка бүдүрүп турар.
Үстүндө эвенон Александр Бу-
латов, Михаил Калчан, Петр
Морозов олар хун бүрдө нор-
мазын 108—110 хуудан ку-
дуртпай, бригаданын му-
ракчы адын алдарлы-биле

камгалап, Төрөн чуртка хой
«кара алдыны» берээл— деп
кыйгырыгы бедик туруп кел-
генер.

Муракчы эвенон кези-
гүнери сентябрь айның пла-
нын 113 хуу күүседип, Совет
Тыванын 25 чылдың байыр-
лаын күш-ажылчы бедиктиг
уткуп турар.

С. ТАМЧАЯ.

КАЛБАА-БИЛЕ КИИРИШТИРЕР

Бистин совхозтун ажылчы-
лары В. И. Ленинни төртү-
түгүн хундун бээр 100 чыл
болур оюнга база Совет Тыва-
нын 25 чылдың төлөпиг
ужуражыр дөш алган соци-
алист хулаагелерин багай
эвес күөдөшүп турар.

Совхозтун ишчилерин
күш-ажылчы чедикшикни-
нде комсомолчуларын бол-
ган аныктарын кырген
үлү эвөш эвенон «Шекпээр
совхоза болуп эрткен ком-
сомол отчот-счетовдалыг ху-
ралында демдөжөн.

Мал совхозтун кол эконо-
миз, Ында 40 комсомолчу-
ларын ажылдакчы-биле чо-
руткан. Аныктар дүрүктү-
лүг уугу эштерин дөткөмө,
дуалалыктын аңгында
мал бажын өстөр, оң про-
дуктуг чоруту бедиктерин
мергеп, чачыга берген.

Сут-Хавак сүт-бараан фер-
мазында 21 комсомолчу-а-
ныктар бар. Оларын аразында
саалчарлар Тамара Монгуш,
Саа Чекер мыкш болупун
хөргөнгө бердинген, хой-ни-
ти кижилер хой.

Чер ажилын сайырдыр,
чагай дүктүгү өстөр дөш
демиседе 38 комсомолчулар
кыргып турар. Олар өскөлдөр-
ге төлөтүг үлөргөн көргү-
лүк-көргөн. Трактористер Ку-
лар Увас-оол, Монгуш Каа-
дырнын кылган ажилын
планын эки, хун бүрүнүн нор-
мазын доктаамал ажы күүсе-
дип, мактады келген. Совхоз-
та механикатор мыстар көкү
черпи ээлеп турар болу бер-

ген. Тракторист Зинаида Ха-
лыскалыг Красовичке чер
чарынын талазы-биле эона
маргаладыныг кыргып чо-
раанын чуталаарга-да эки
ажылчы хөргөчөп турар.

Мал, чер ажилында анык-
тар кыргып тура-даа, ам-даа
оларын саны эвөш, чамдык
өстөр хулаагы хөргөнгө ха-
рысалга чок, оңу эчизинге
чедир кылбас таарышталар
барын илеткели болган ху-
ралга санал берген комсомол-
чулар демдөжөн.

Аныктарын политиктиг
баа нити билсин бедиктерин-
ге өтөтүгү үеин дүрүзүнда
комсомол комитети, оң са-
бырларда эге организаста-
ны кичээлгеин салып келген.
Партия өөредилгениге 32,
комсомолдун аны-бүрү бөлү-
мүнеринге 11 киж хара
хуурун турган. Олар өө-
редилге чыгып багы эвес доок-
кан. Дыка хой аныктар ке-
жээк кичээлдер кирип ал-
за-да кичээл уаер чоруктар
хой болганында, хамаарыш-
кан кластарын доозуп шы-
даваан. Аныгатаа кезээк
школага 53 киж өөрөнч кир-
ген, оң чүгө 38-ин дараа-
зын класкыны шилдэчн чорук
четтес.

Комсомолчуларын болган
аныктарын уран чүл бол-
гунеринге калбаа-биле ки-
риштерер хөмчөгөр алдын-
ган. Совхозтун бот-тымыгыр
артистер район фестивалы-
га илдепкел киришкен.
Ажыл-ишчилерге 13 удаа кон-
фертерин көргөсөн, Чоон-
Хемчин, Бай-Тайга районна-

рында аалдап чораян. Бот-
тымыгыр уран чүл болгунеринге
өстөр Эртине-Отур, Камыш-
оол, Намчал-оол мыкш та-
лалыгы кижилер хой. Ын-
чалза-даа сөөлүг үеде ажал
суларан. Тараа ажаап
азымшынын үеинде хөвүн
ажыл-ишчилеринге кон-
ферт көргүзүлгөн органи-
застаанын кылган. Совхоз то-
вүнде клубтук дерлөгөн ба-
гай, сандалыр эвөш, ойнаар
музыка хөргөсөлдери чедип-
мес. Ону экижидип алыр-би-
ле каш удаа совхоз дирекция-
зында, ажилчин комитетинде
айтырыгын тургускан, оң ам-
даа боттанмай турарын ком-
сомолчулар шыгжып шүгүмү-
лөп.

Күш-культура болган спорт
талазы-биле совхозтун анык-
тары бо чылын бече эвес че-
диншикниг болган.
Комсомол комитети болган
эге организастаанын хураалды-
н багара эрттерин турарын,
аныктарын ВЛКСМ кезик-
түгүн кирип алыр, актив-
биле ажилды четтес чорудуп
турарын хураалдын кыргыкчи-
лери четтес деп шүгүмүлөп.

Совхозтун комсомолчуларын
өтөт-счетовдалыг хураалды
кылдырмаан ажилдакчы пле-
редин, В. И. Ленинни төртү-
түгүн хундун бээр 100 чыл
болур оюнга төлөпиг ужура-
жыры-биле социалист ху-
лаагелерин күөдөшүп бүүгү
күштү организастаар сорулга-
ны салган.

Т. ХЕРТЕК.

МЕРГЕЖЭЭН КАДАРЧЫ

Сарык—ажаап өстөрүнө азырал негеттинмес, аа-сүдү
сарык мыкш хог, амданыг чагай эъттиг ажилыг ма-
дыл бирээл. Ол—те-чүдма мыкш бедик сынбар, сүүр кур-
жаанылар, кадыр кашпал хөмөр оыттар азыг чаныг аал
мамы.

Бай-Тайга районда «Муракчы» колхозтун сарык ам 670
ашкан. Колхоз чыл бүрү күрүнөгө эвөш эвес сарыкты эът
планында кирип турар, мынчаган малчыларныг ону
хайтааран өстөрүнө мергезинден сарыктын баш са-
мы чыл буру улам көвөдөн турар.

— Ам беш чыл ажы үеде сарык малдан кедим, Оларга
база-да өске мал мынган эки хайгаарал, ээсини эвөш
ажаадым хөргөн, оон чыл төлүн база-да доруктурар апар
— деп, хөвүн кадары Херте Байыр чуталаан утурар.

Кадарчынын ол бадикалы чөлдө чөптү. Эрткен чылын
төрөн 120 сарыктын бызаанын ол бүрүн доруктурар өстөр-
ген. Бо чылын оң кодамдыдан төртүтүгүн бызаалары база
менди.

Херте Байырын кыштаа Устү-Шуйгун кадыр екин-
да. Ол дөргө сарык малга оңа таарымчалыг оран. Бо ча-
рым малдын муруну чылдарыг мыкш, семирткелгеи ба-
за уаедаган организастаан.

Х. ОЙДАН-ООЛ.
ЧУРУКТА: Херте БАЙЫР сарыктарын одаралдып чо-
рууту.

Ушкү арын • 1969 ч. октябрь 10

ДЕЛЕГЕЙ БО ХҮННЕРДЕ

Социализм чурттарында

КУШАЖЫЛЧЫ СОРУК

ПРАГА. (СЭТА). Чехослова-
кияны Совет Армиянын хоста-
анынның 25 чыл оюнга ал-
дар кылдыр күш-ажылчы со-
рук киришкенин калбарты-
рыгче ЧКП ТК-ның пленуму-
ну кийгырымы Чехослова-
киянын ажылчы чоннары кал-
баа-биле деткип харыылаан.

Острава-Карвинин хөмүр-
баш бассейнин бүгү шах-
талары биле бүдүрүгө черле-
ринде Чехословакияны Совет
Армиянын хостаанынның 25
чыл ою аттыг коллектив деп
аладыр дөш чыгар калбарган.
Хөмүр-баш бассейнин трап-
портчулары ЧКП ТК-ның
пленумуну кийгырыгыга ха-
рым кылдыр план оонаалга-
рыдан ажы 250 муң тонна
хөмүр-даш биле коксу сөөр-
түп үндүрерин аазаан.

Брнонун, Остраванын, Оло-
мүцтүн бүдүрүгө черле-
ринин, металлургиянын ажил-
ишчилерин, Фриде-Мистек хо-
орайнын пөс арыгчылары, Че-
хословакиянын өскө-даа үлө-
түр төптеринин ажил-ишчи
коллективтери бедиктен ху-
лаагелерин ап турар.

ТАБЫНЫН БҮГҮ-БЕНГ
КОНГРЕЗИ

БУДАПЕШТ. (СЭТА). Буда-
пеште табынын VII бүгү-

вентр конгресси ажылдын доокан.
Оң делегаттары Европанын
айымал чок чорутууч ая-
тырыгларын чуталаашкан.

Конгресс делегейин бай-
далын анализтөө болган Вен-
гриянын табын дөш шим-
чешкенин сорулгаларын
тодартпайн айткан доку-
ментини чагыс өп-сеткидиг
хулаап алган.

Ол документте Венгрияны
Совет Армиянын хостаанынның
25 чыл оюн байырларынын
уугу ужу-дуалыг демдө-
лөз. Табынын болган хос-
талганын бүгү аргаларын
ажылдап турар улуштук чур-
тун калчалдыр чекетелди
шыдаарын эрткен 25 чыл то-
дартыг көргөсөн деп, мында
чуталаан. Хосталганын 25
чыл ою венг улуштук Совет
Эвелек-биле чагай байы-
ралын Венгриянын табын
дөш шимчешкенин моон
соңгаар-даа база мога чок
быжылгаан турарын чуту-
ла үндөшн болур деп, оон
ыңай айткан.

ЧИМИС, ПОГАЛ
БОЛБААЗЫРАДЫГАЗЫ

СОФИЯ. (СЭТА). Болгария-
нын консерва кылдыр бүдүрү-
гө черлеринин ажилдакчыла-
ры бо хуулерде күженишкени-
ниг ажилдап турар. Бо чыл-
дык чагай дүжүдүнү чимис,

ногаазы цехтерде соксаал чок
көзүп турар. Ам чуртта ажил-
дап турар мындыг заводтар 34.
Оларнын продукциязы — по-
таа, чимис консерваларын, чи-
мистен кылган чөм, суксун
аймаан чуртук иштінде бол-
ган даштыкка садып алык-
чылар калбаа-биле хөргө-
лөп турар. Оларын Совет Эвелек
хөй-биле садып ап турар.

Консерва кылдыр бүдүрүгө
черлери бо чылын план бу-
тар 74 муң тонна продук-
циязы бүдүрүп үндүрер. Олар
эрткен 9 ай дүрүзүнда 52 муң
тоннаны бүдүргөн.

КОМБИНАТТЫН
ЮБИЛЕИ

БЕЛГРАД. (СЭТА). Бур-
гунуц югослав Крушевац хо-
орай бо хүннөрдө «Мерме-
хмия комбинатынын» 130 чыл
ою демдөлөгөп турар.

«Мерме» савап бүдүрүр
уугу эвес бүдүрүгө чери тур-
ганында ам Югославиянын
кислота болган тышери бү-
дүрүгө талазы-биле эң уугу
химия комбинаттарынын би-
разы болу берген.

Комбинат делегейишкан.
Мында чаа оң чаа цехтери-
нин тууду доозулган. Оларын
ажылдап хулаагы бөргө,
бүдүрүгө чери чылдын-на 10
муң тонна продукцияны бе-
рип турар апар.

КАДРЛАР
БЕЛЕТКЕЛИ

ПХЕНЬЯН. (СЭТА). Чаган
согу-барын можунуң төү—
Канг хоорайда чаа дөдө өө-
редилге чери — медицина инсти-
туту ажилгынын.

Аосталырынның мурунда
чуртук экономика талазы-
биле база бир хожудангай району
чораян Чаган мөжүда ам 8
дөдө өөредилге чери ажилдап
турар.

Улушчу эрге-чагырганын
чылдарын дүрүзүнда БУДР-
га дөдө өөредилге калбаа-биле
хөргөсөн. Чуртук 99 дөдө өө-
редилге чери улус ажил-агы-
нын аны-бүрү ажилдары-
га, кады камгалап, чыры-
дышкын болган культура ал-
бан черлеринге ажилдап тур-
сар эртемчилерин бедиктеп
турар. Муң-мун ажилчы чо-
нар бүдүрүгө ажилдап ту-
ра дөдө эртемни чедип ап,
бот-өөредилге-биле өөрөнч
турар.

Улушчу эрге-чагырганын
чылдарын дүрүзүнда
425.700 инженер, техник бол-
ган өскө-даа тускай эртемни-
лери бедиктеп.

НОМ ЯРМАКАЗЫ

БОНН. (СЭТА). Майнда
Франкфуртка делегейин ном
ярмарказы ажилгынын. 62
чуртук 3 муң ажыг ном үн-
дүрү чери мында кыргып ту-
раар. Олар 200 муң ажыг ном-
нарын ярмаркада дөдө, оон
иштінде 68 муң чаа номнар
бар.

Социалист чурттарын,
оон иштінде Совет Эвелек-
тин ном үндүрү черлери бот-
тарынның продукциязын база
дөдө. СЭТА-ның корреспон-
дентинге дыңдакчы-биле
алыра, совет дөдөлдө 2 муң
ажыг тус-тус аттарын ном-
нар бар. Совет делегирге че-
чен чогаал, эртем-техниктиг,

политиктиг, төөгү болган өс-
ке-даа литература, а ош мы-
кш словарьлар болган өө-
редилге номнары бар. В. И. Ле-
нинни төртүтүгүн хундун бээр
100 чыл ою чоокшала-
ны-биле холбаштыр В. И. Ле-
нинни чогаалдарын бүрүн
чындаан, оң уш томук
намдарын, хоошун болшевик-
терин сактымынын болган
өскө-даа ажилдары база
дөдө. Мемур литера-
тура, уран чүл талазы-биле
литература, а ош мыкш тус-
тус совет республикаларын,
ном продукциязы калбаа-биле
делеттинген.

Партизаннарнын согушкуннары

БЕИРУТ. (СЭТА). Араб пар-
тизаннар парави элекети-
лерге хуур дайыгн чоруду-
галарын ургутуп турар.

Каттышкан палестин ко-
мандиладын мыла парави
үндүргөн дындадында чутала-
анын болза, октябрь 5-те
«Факт» дөдө организастаанын
партизаннары алы-Хатиб ра-
йонда (Йордан шынаанын ор-
таа кезин) израиль шериг ла-

герия үтөр-боолар, миномет-
тер-биле боолан болган дайы-
гында дүрүк күш, техника та-
лазы-биле когардын тава-
рыштырган.

Октябрь 6-да араб парти-
заннарын отрядтары Умхи-
Тут районда (Йордан шынаа-
нын соңу талазы) дайын-
ныг танымал черинге хөргө-
н халдаан, аңаа турган
израиль солдаттарын уаутаан

деп, дыңдады оон мыңай
айткан.

Онда хун араб партизаннар
Радфак хоорайдан мурунчөй
талага Галь Тезза (Синай
чартын ортук) парави шер-
иг сууру реактивтиг үтөр-
боолар-биле база боолан.

Бүгү партизаннар боттары-
н турар баазаларында бү-
рүн менди эң келген дөдөрин
дыңдады айткан.

Берлин бөгүн. Хоорайнын төүндө амгы үеинг бедик ба-
жырын тууду турар. Ажилчыларын болган тараачылар-
нын немец күрөсүнүн наймысалы коор дөш келген хөй
саным аалчарлар аңаа чурттар. «Штад Берлин» дөдө ко-
мфортабельдиг гостиница Александрпла шалду кластар.
Н. ЗАЙЦЕВИЧ фотоу. (СЭТА-ның фоточерканы).

Ажылчы чон тиилээн

ПРИЖ. (СЭТА). Корбем
хоорайда «Беген» дөдө са-
зы фабриказынын 2.000
ажылчыларын 10 хонукта
үргүчүлөп келген ажил
сокадышынын чедикши-
ниг доозулган. Ажилчылар
ажыл төлөвүн көүдөлдөп,
эр кижилер биле хөргө-
нөрин күш-ажыл төлөвирин-
де дөдөлдөп чыгып алган.

Мабан хоорайда туубу за-
водунуң ажилчылары сес
хонукта үргүчүлөп демисе-
дин соонда ажил төлөвирин
бедик болган хой чылдары
ажылдаан дөш немдө
төлөвирин тыспыр дугайында
негедезин хандырын бөри-
че бүдүрүгө ээлерин албан.
Марсельдин пок аштакчы-
лары тилеттеги база чедип
алган. Эрге-чагыргалар олар-
нын ажил төлөвирин 17 хуу
көүдөлдөргө чөпчөөрөшкен.

Үндүр сывырткан

ЖЕНЕВА. (СЭТА). Швейцар-
иянын чааа Берне парави
эзчин черинге уурдалыш-
кын нотанын чорудуп берген.
Израильдин Швейцарияда шер-
иг атташкан полковник Пэн
Алоппу ажилдыг кыны деп
чаралаан. Швейцария «Ми-
ра» самодөдүгү хөдөлдөп
чылдын дугайында чыгып
материалдарын парави раз-
ведканын төлөкчелеринге
дамчыды бериккен швейцар
хамааты Фрауэнхейн хөргө
хөдөлдөшүн чутаа-соот болу
берген. Алоп он хөргөк кы-
рышкен.

Шериг атташкан Пэн Алоп
болган оң төлөкчелер гене-
рал Немемия Капи үлөтүр
талазы-биле шпонаж чоруда-
рында боттарын Швейцар-
ияда турганын ажилдаан.

«Эүлцөр» компаниянын ал-
бан-хаакчылар инженер Фрау-
энхейн парави разведкага
ажылдап берип 1968 чылда
чылда хулаагы алган. Ол
шпона Израильдин чыгып ал-
бан черлеринге Швейцария-
нын Франциядан салып алган
мыкш багара бүдүрүп турар
Француз шпундөргө «Ми-
ра» самодөдүгү дугайында
чыгып муң-мун төлөкчел
«майктарын дамчыды берип-
кен.

Дерзии аажылап

ГУАЯКИЛЬ. (СЭТА). Гуа-
якиль шериг негеттери «Пре-
востора» балканын ажил со-
сактан ажилдакчыларынга
уугу кады-дошкун кара ту-
разында аажылдап үлөт-
кен. Олар ажил төлөвирин
бедиктерин чедип алыр дөш
демисейн турар. Солдаттар
албан-хаакчыларын бажындан

үндүр сывырткан, оларын эт-
тин болган карак чыгып то-
гудүрүп гранаталарын ок-
таан. 5 киж балыгдалган.
Ажыл соксактаннар араа-
тамыг кара турарында аажы-
лашканын уурдалышкын
ныг чыскаалыг хоорайнын
кудумчуларынга организас-
таан.

Лас-Вегаста хөлээшкын

НЬЮ-РОК. (СЭТА). Лас-
Вегаста раса хөлээшкын со-
сактап турар. Хоорайда онза
байдалды чаралап болган ко-
монданти шыгып тургускан. По-
лицияны күшөддирген док-
кумдары кудумчуларда таң-
нымдап чоруп турар. «Напи-
онал гвардияны» шериглерин

дайыгы белеп байдалга ту-
гускан.

Хоорайда өртөр үнгүзөн,
бөө дажы дынаалык турар.
Полиция воскресяедеп эге-
леш негр чөптүн ортузунга
массалыг тууду хоруглаш-
кынны үргүчүлөшкан.

ЧАРЫШТЫ КАЛБАРТЫШААН

ришкеш, беш чылдың дөртүк
чылын 20 айларын дүрү-
зүнда үрүмтөп садыр ба-
раан саарылгазынын планын
102,8 хуу күүсеткен. Дыка хой
маганын планын даалгаларын
болган социалист хулаа-
гелерин ажы күүседип, ажил-
чы чонун хандырылганын
үлөтөп барган болуп тура-
рын демдөлдө чоруту. Ун-
версалдыг магазинин, №23,
7, 9, 11

